

Samenvatting advies NGF tav BioBased Circular met reactie Biobased Circular

Om de gereserveerde middelen van 236 miljoen euro voor het plan voor fase 2 om te zetten in een definitieve toekenning beoordeelt de NGF-adviescommissie het plan op een aantal aspecten. Hieronder wordt, in samengevatte vorm, de beoordeling van de commissie weergegeven, inclusief de reactie die BioBased Circular hierop heeft gegeven.

1. Beoordeling voorwaarden

Oordeel commissie:

De adviescommissie stelt vast dat niet geheel aan de gestelde voorwaarden uit de Project Specifieke Afspraken (PSA) is voldaan en daarmee is er niet voldaan aan de voorwaarden. In haar eerdere advies uitte de adviescommissie zorgen over de voortgang van aanpalend beleid, dat een cruciale rol speelt om deze nieuwe industrietak van de grond te krijgen. Zij constateert nu dat deze zorg niet is weggenomen. Desondanks is dit plan voor fase 2 integraal en strategisch beoordeeld langs het NGF- analysekader, waarbij onafhankelijke experts zijn geconsulteerd.

Reactie BioBased Circular:

De Project Specifieke Afspraken zijn de voorwaarden die zijn meegegeven door de NGF bij de toekenning voor de 1^e fase om in aanmerking te komen voor de toekenning van de 2^e fase. Voor de omzetting van de gereserveerde € 236 miljoen moet conform de Projectspectifieke Afspraken de volgende informatie worden verstrekt:

1. Een voortgangsrapportage over fase 1
2. De status van het investeringsbesluit van de flagship fabriek
3. De overheid commitment laat zien als inkoper van biobased materialen
4. Activiteiten op het gebied van het aantrekken van nieuwe partners en vormen van consortia rond productontwikkeling

Aan de projectspectifieke afspraken is voldaan en hier is na de indiening geen specifiek commentaar op gekomen. Het is nu onduidelijk wat bedoeld wordt met 'niet voldaan aan de voorwaarden'. 'Zorgen over de voortgang van aanpalend beleid' zoals de commissie stelt, staat niet in de voorwaarden en is niet te operationaliseren als norm.

2. Focus op biopolyesters

Oordeel commissie:

Hoewel de commissie de noodzaak van de transitie naar een groene, fossielvrije en circulaire chemische industrie onderschrijft en erkent dat de ontwikkeling van duurzame alternatieven voor fossiele grondstoffen en producten publieke ondersteuning kan rechtvaardigen, acht zij de focus op biopolyesters als voorgestelde oplossingsrichting onvoldoende overtuigend onderbouwd vanuit de geformuleerde doelstellingen.

Reactie BioBased Circular:

De focus op biopolyesters was al bij de eerste fase heel nadrukkelijk gekozen en toen geen punt van discussie. Er zijn argumenten om specifiek in te zetten op biopolyesters die heel nadrukkelijk in het programma staan en zijn onderbouwd:

- Biopolyesters vragen 3 tot 5 keer minder biograndstof dan alternatieve routes met biograndstoffen in de chemie.

- Voor de andere routes voor inzet van biograndstoffen zoals via vergassing en pyrolyse is met subsidie al een langlopende stimulering mogelijk. Met SDE subsidie kan deze technologie ook worden opgeschaald.
- Biopolyesters bedienen potentieel zeer grote markten in onder andere verpakkingen, bouwmaterialen, textiel

3. Duurzaam verdienvermogen

Oordeel commissie:

De commissie concludeert dat BioBased Circular onvoldoende heeft aangetoond dat biopolyesters kunnen uitgroeien tot een markt van voldoende omvang om de gevraagde publieke investering te rechtvaardigen. Volgens de commissie ontbreekt een overtuigende marktpropositie, is de focus te veel gericht op nichetoepassingen en zijn de noodzakelijke marktvraag en normerende Europese beleidsmaatregelen nog onvoldoende ontwikkeld.

Reactie BioBased Circular:

De polyestermarkt is juist een omvangrijke wereldmarkt en hierin vormen biopolyesters, naast recycling en drop-in oplossingen, een onmisbare route naar een fossielvrije chemie. De beoogde opschaling van demonstratie naar commerciële productie is precies waarvoor het Nationaal Groeifonds is bedoeld. Daarnaast wijst het consortium erop dat Europees beleid zich juist ontwikkelt richting meer inzet van biobased materialen en dat het programma aansluit op de markt en regelgeving die vanaf 2030 wordt verwacht, in plaats van de huidige situatie. Inmiddels is er ook al concrete voortgang gemaakt in de erkenning van biograndstoffen als duurzame bron naast recycleaat voor de plastic industrie in Nederland en Europa.

4. Oordeel strategische onderbouwing

Oordeel commissie:

De commissie concludeert dat onvoldoende is aangetoond dat de gekozen aanpak leidt tot de beoogde maatschappelijke en economische impact. Volgens de commissie is de strategie te sterk gericht op biopolyesters en nichemarkten, terwijl een overtuigende marktvraag, bredere industriële betrokkenheid en een afweging van alternatieve verduurzamingsroutes ontbreken. Ook acht zij de aansluiting op de Europese beleidsontwikkeling onvoldoende onderbouwd en beoordeelt zij de strategische onderbouwing daarom als onvoldoende.

Reactie BioBased Circular:

Polyesters vertegenwoordigen circa een derde van de wereldwijde kunststofmarkt en zijn dankzij hun goede recyclebaarheid juist kansrijk voor verdere groei. BBC richt zich op markten met grote potentiële impact, zoals verpakkingen, bouw, textiel en agrioplastics. De categorie biopolyestermaterialen biedt een grote diversiteit aan innovatiemogelijkheden, inclusief drop-in bulk materialen, zoals bio-PET, harsen en coatings en innovatieve materialen. De ingroei van deze materialen gebeurt vaak via nichemarkten, alvorens op te schalen. Het consortium benadrukt dat nieuwe chemische technologieën altijd via demonstratie- en opschalingsfasen worden ontwikkeld, precies het doel van het Nationaal Groeifonds. Daarnaast pleit de sector, waaronder de VNCI, voor een combinatie van biopolyesters, recycling en drop-in oplossingen. Tot slot stelt BioBased Circular dat relevante industriële partijen, met name uit de voedings- en verpakkingindustrie, wel degelijk actief bij het programma betrokken zijn. Overigens is het in transitie zeer gebruikelijk dat bestaande grote bedrijven innovaties missen. Zo is ASML niet groot geworden bij Philips en Tesla niet bij BMW.

5. Kwaliteit van het plan

Oordeel commissie:

De commissie stelt vast dat de relatie tussen de beoogde doelstellingen –waaronder klimaatwinst, vermindering van plasticvervuiling, strategische autonomie en versterking van het verdienvermogen– en de voorgestelde oplossingsrichtingen niet helder is. Daarbij bestaat twijfel of de gekozen materialen en toepassingen daadwerkelijk kunnen bijdragen aan de schaal en impact die nodig zijn om de beoogde maatschappelijke effecten te realiseren. De commissie beoordeelt de kwaliteit van het plan als onvoldoende.

Reactie BioBased Circular:

BBC heeft voor fase 1 veel complimenten gekregen vanwege de snelle opstart van het programma en de grote belangstelling van bedrijven. Dit is bevestigd in de onafhankelijke evaluatie door Technopolis. De NGF commissie heeft bij de toekenning van fase 1 verzocht om een plan te maken voor de opschaling van de technologie. Dat is een aanvulling op de aanpak van fase 1. Het oordeel dat het kwaliteit van het plan niet goed is, is niet te volgen.

6. Samenwerking en governance

Oordeel commissie:

De commissie heeft daarnaast zorgen over de samenstelling van het consortium. Zij mist een sterkere vertegenwoordiging van bedrijven. Gelet op de aard van de voorgestelde investeringen acht de commissie een nauwere betrokkenheid van relevante industriële partijen essentieel voor zowel de inhoudelijke koers als de marktvalidatie van het programma. De commissie beoordeelt het plan op het criterium samenwerking en governance als matig.

Reactie BioBased Circular:

Bedrijven zijn nauw betrokken bij het programma. Meer dan 140 bedrijven inclusief startups, MKB, en grootbedrijf doen inhoudelijk en financieel mee. Deze bedrijven zijn actief in biomassa productie en verwerking, biochemie en polymeerontwikkeling, toepassingsontwikkeling en gebruik, en circulariteit. Mogelijk wordt hier betrokkenheid van grotere fossiele chemische bedrijven bedoeld. De huidige basischemie zet in op een andere route naar duurzaamheid dan biopolyesters gezien het feit dat biopolyesters andere installaties behoeven. Verder heeft de basischemie handen vol aan de eigen verduurzaming. We constateren tegelijkertijd dat veel van de huidige fossiel-plastic spelers investeringen buiten Europa doen onder andere ter plaatse geldende condities.